

დაბრუნების გზაზე... აზრების გაკლბი

ცენტრმა და შირა-მ

პირი შეკრებს

საპარტიველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის შემდეგ საერთაშორისო სპორტულ ორგანიზაციებთან ურთიერთობის საკუთარი გზების ძიების გააქტიურებას ცენტრიდან რომ ათასგვარი საწინააღმდეგო ზრისებრი მოქმედებები, ამას იმთავითვე ვიყავით შეგუებული. ისიც ვიცოდით, რომ ჩვენს რაგბის კავშირის საკავშირო ფედერაციასთან დაპირისპირებით გამოწვეული უსიამოვნება ბოლოს და ბოლოს ირბის ხელმძღვანელობასთან ურთიერთობის გათავისუფლებას გამოიწვევდა. უსიამოვნებას მოველოდით ფორა-სადაც. ესაა რაგბის მეორე საერთაშორისო ფედერაცია, რომელსაც შინაგანად დიდი ავტორიტეტი აქვს სპორტის სამყაროში. ფორა მზად იყო იმთავითვე გელო კარი ჩვენთვის, მაგრამ ეს თავად ჩვენ არ გვაძლევდა ხელს და უარით ვუპასუხეთ.

მაშ ასე, ჩვენს წინ აღიმართა ორი ხელშეშლილი ძალა: პირველი — საკავშირო ფედერაცია, მეორე — ფორა. კაცმა რომ თქვას, რა გვაქვს სადავო და გასაყოფი ან ერთი, ან მეორე ძალასთან, ცხადია, თუ სამართალი არსებობს...

ცენტრი ჩვენს რაგბის ხელიდან დასხლტომამ, მათთან მოკავშირე რესპუბლიკების თავის გაყვარებამ და სამოკავშირეო ხელშეკრულებებზე იძულებითმა დათანხმებამ გააზორობა. ფორა კი — მათს კავშირში შესვლას ჩვენმა უარმა. ამ ორი ორგანიზაციის პოზიცია, მათივე აზრით, მით უფრო მყარია, რომ ისინი ქართული რაგბის დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ ერთ ბლოკში გამოდიან. დავიძინეთ, რომ სსრ კავშირის რაგბის ფედერაცია ფორას წევრია. ხედავთ, რა გამოდის? სპორტის სხვა სახეობების საერთაშორისო ფედერაციები, ვთქვათ, ფეხბურთში, სადაც გვსურს გაერთიანება, ფორად იშველიებენ დეპულეებს — ერთი ქვეყნიდან — ერთი ფედერაცია! მაგრამ, თუ საკავშირო ფედერაციას სურს, თურმე ერთ ფედერაციაში ერთი ქვეყნიდან ორი წარმომადგენლის გაერთიანებაც შეიძლება.

ერთი სიტყვით, საქართველოს რაგბი დღეს თუ ხვალ უდავოდ მოიპოვებს მსოფლიო აღიარებას და ამიტომ სურთ როგორც საკავშირო ფედერაციას, ისე ფორას იგი აქედანვე თავიანთი გავლენის სფეროში მოაქციონ. მაგრამ რაკი ეს ჩვენ არ გვინდა, ერთიც და მეორეც ძალის პოზიციიდან ცდილობს ჩვენს შეჩერებას.

აი, ეს პრობლემები აღელვებდა თურმე პროფესორ ელოვს. მოლაპარაკებისას ნუგზარ ვენდლოძემ, ვიდრე ელოვს საკავშირო ფედერაციასთან სამოკავშირეო ხელშეკრულების ასლს გადაეცემოდა, პროფესორს საკითხი ასე დაუდგინა: ირბის შექმნის მიზნის საკავშირო ფედერაციას იმის შესახებ, თუ რა ურთიერთობა აქვს მას დღეს საქართველოს რაგბის კავშირთან. საკითხის ასე დასმა შემთხვევითი არ იყო. ირბის რას ჰკითხავდა მოსკოვს და როგორ დასავადა შეკითხვას, ამას, ფიქრობდით, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა.

საპარტიველოს

„აღმოჩენა“

ცხოვრების ახალი გზა და წესი განსაზღვრავს იმ სოციალურ ჩარჩოებს, რომლებშიც ძველი უნდა მოთავსდეს. ეს პროცესი ან აუარესებს, ან აუშკობს საჭმელს, გაანინა, რა გზა და წესია არჩეული. საერთო ცვლილებებს, ცხადია, ვერც სპორტული მოძრაობა ასცდება. ეს რომ ასეა, ცხოვრებ-

ბამ არაერთგზის დაადსტურა. დღევანდელი ზიზმაბევის სპორტული მოძრაობა, რაღა თქმა უნდა, განსხვავდება იმ მოდელისაგან, ათი წლის წინათ რომ იყო სამხრეთ როდეზიაში, და ეს განსხვავება თვით ამ ქვეყნის საერთო ცხოვრების დონის აღქმაც არის.

რაგბის ფედერაცია ზიზმაბევი ეკონომიკურად დღეს ყველაზე ძლიერი ფედერაციაა, — გვითხროს მასპინძლებმა. სხვაგვარად იგი უცხო ქვეყნის მორაგბეთა გუნდის მიწვევას ვერ შეძლებდა. ასეთი ნაბიჯი, სულ მცირე, ორ ამოცანას მაინც ისახავს მიზანად — საკუთარი ავტორიტეტის ამაღლებას და ფინანსურ მოგებას. ორივე ამოცანა მჭიდრო კავშირშია ერთმანეთთან. იქ, სადაც სპორტი ბიზნესთანაა წილობიერად, ყველაფერი ფასდება სამაგალიტო შედეგით. ამიტომაც ეს მატჩები მასპინძლებისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობისა იყო.

ზიზმაბევის რაგბის ავტორიტეტი არცთუ შორეულ წარსულში მთელს მსოფლიოში იყო ცნობილი. დღეს იქაური მორაგბეები ყოველნაირად ცდილობენ კლავ ელიტაში დაიბრუნონ ადგილი. ამას ვარუშე მეთვალყურეები ამჩნევენ სხეულებზე უკეთ. თავად ზიზმაბევილები კი ქვეყანაში მომხდარ სოციალურ-პოლიტიკურ ცვლილებებზე მეტად სამხრეთ აფრიკის გუნდებთან კავშირის გაწყვეტას მიიჩნევენ რაგბიში თავიანთი სათანამშრომლო დონის დაქვეითებას.

ცნობილია, რომ მიუხედავად აბარტიდისა, სამხრეთ აფრიკისა და ახალი ზელანდიის მორაგბეების შორის ამ ორი წლის წინათ მატჩების სერიალი შედგა. ჩვენ ვნახეთ ამ შეხვედრების ვიდეოჩანაწერები და დავრწმუნდით, რომ ზიზმაბევილები თავიანთი მორაგბეების დონის დაქვეითების მიზეზთა შეფასებაში ძირითადად მაინც ობიექტურნი არიან.

პროფესიულ სპორტს ცხოვრების ახალმა წესმა ზიზმაბევი სტატუსი არ შეუცვალა. ეს სწორი გადაწყვეტილება იყო. როცა ქვეყანაში ცვლილებები ხდება, ნებისმიერი სფერო ცდილობს შეინარჩუნოს ყველაფერი, რაც ხელსაყრელია მისთვის, ცდილობს გამოიმუშაოს „იმუნიტეტი“ და თანდათან ეგუება ცხოვრების ახალ წეს-პირობებს. იმ პირობებში, რა პირობებშიც ახლა ზიზმაბევი, ერთგული რაგბის თვითდაცვისა და შენარჩუნების შეძენის ინსტრუმენტია შორის წინა პლანზე წამოწეულია ურთიერთობა უცხოეთის ქვეყნებთან. რაკი სამხრეთ აფრიკის რაგბი, რომელიც მთელს ამ კონტინენტზე და მის ფარგლებს გარეთაც ამინდს ქმნიდა ამ სახეობაში, იზოლაციაშია, რჩება სხვა სარაგბო ქვეყნებში, რომელთა შორის ზიზმაბევილებმა უეცრად „აღმოაჩინეს“ საქართველო.

მიზეზთა და მიზეზთა გამო ზიზმაბევი შარშან რაგბის ერთგვარი კრიზისის პერიოდი დაუდგა, რაც წელსაც გრძელდება. ახლა ამ ქვეყნის ნაკრები მსოფლიო თასის გათამაშებაში მონაწილეობის მისაღებად ემზადება და კარს მომადგარი საპასუხისმგებლო ასპარეზობის წინ გამართულ ყოველ თამაშში, მათთვის, რაღა თქმა უნდა, კონკრეტული მიზანი აქვს.

დაგვეთანხმებით, რომ ასეთ ვითარებაში საერთაშორისო სამატჩო შეხვედრების შინ ჩატარება სარის-სოციალურ რაგბის მოყვარულებს უნდა დაუმტკიცო, რომ იოლ გზას არ ეძებ, რომ გსურს მხოლოდ ძლიერ მეტოქესთან შეამოწმო შენი გუნდის ახლანდელი შესაძლებლობები — პროფესიულ სპორტს რომ თავისი კანონები აქვს. საქართველოს რაგბის შესახებ ზიზმაბევილებს იმ ერთი მატჩით ჰქონდათ წარმოდგენა; რომელიც შარშან გაიმართა ქუთაისში ამ ქვეყნისა და ჩვენს ნაკრებ გუნდებს შორის. ქართველმა მორაგბეებმა მაშინ სძლიეს სტუმრებს. ერთი სიტყვით, ჩვენს ეროვნულ ნაკრებში მასპინძლებისათვის ავტორიტეტული გუნდი გახლდათ.

...პირილი ზიზმაბევი გვიანი შემოდგომის თვეა, მაგრამ მზე მაინც

ძალუმად აცხუნებს. ჩვენთვის ეს იყო თბილისური ევლის-ავგუსტოს ამინდი, როცა პირის ტემპერატურა მაქსიმუმს აღწევს. პირველი მატჩი, როგორც უკვე ვთქვით, საქართველოს გუნდის პარარევი ჩასვლის მეორე დღეს — 11 აპრილს 15 საათსა და 30 წუთზე გაიმართა. ადვილი წარმოსადგენია ჩვენი ბიჭების მდგომარეობა. ამას დაუმატეთ ისიც, რომ პარარევი ზღვის დონიდან 1500 მეტრ სიმაღლეზეა. აკლიმატიზაციასთან დაკავშირებულ სირთულეებზე არაფერს ვამბობთ — წინააღმდეგობის უნარი იქნება მატჩის შედეგი. ეს იმდენად საშიში არ იყო. ეს პროცესი, როგორც სპეციალისტები ამბობენ, თავს განსაკუთრებით უარყოფითად იჩენს ხოლმე მეოთხე, მეხუთე დღეს. სწორედ მეხუთე დღეს დაენიშნათ ზიზმაბევის ეროვნულ ნაკრებთან ჩვენების პირველი შეხვედრა. მაგრამ ჯერ 11 აპრილის მატჩზე დავამთავროთ საუბარი.

ეს თამაში ქართველმა მორაგბეებმა ადვილად მოიგეს. ბესარიონ ლილუაშვილმა მატჩის შემდეგ გვითხრა: „პაპანაქება სიტყმა თამაშს არა ვართ შეჩვეული, თანაც ასეთ სიმაღლეზე. პირველ ნახევარში გავიჭირდა, მეორე ნახევარში კი, როგორც იტყვიან, სუნთქვა გაგვეხსნა“...

ზიზმაბევის პრესა წერდა: „თამაშითა და წონით ძლიერმა მამონადუნდმა ვერაფერი გააწყო ისეთ ტანკთან, როგორიც საქართველოს მორაგბელები იყვნენ“.

მასპინძლები დელეგაციის ხელმძღვანელებთან საუბარში ხაზს უსვამდნენ იმ ვარაუდებს, რომ ჩვენს სტუმრობაზე და მატჩების შედეგებზე დიდადა დამოკიდებული ქვეყნის რაგბის შემდგომი ბედი. არ

ქართული სამხედროვანი დროშა პარარეს სტადიონის ტრიბუნაზე.

დავმალოვთ, ჩვენში, როგორც ვამჩნევდით, ისინი თანაგრძობასაც კი ეძებდნენ. ვარაუდობს, რომ ასეთ კლიმატურ პირობებში თამაშს ქართველი მორაგბეები შეუჩვევლნი იყვნენ, მასპინძლებს ზემოქმედების სხვა ვარიანტებზე ჰქონდათ მარაგში — ერთთავად იმას გვიმეორებდნენ, ზიზმაბევის ეროვნულ ნაკრებს ქართველები ვერ გაუძლევიდნენ. არც თვით ჩვენს მორაგბეებთან ერთდებოდნენ ამაზე პირდაპირ ლაპარაკს. ნაკრებთან მატჩის წინა სალაშქრო ჩვენმა „მენეჯერმა“ სასტუმროსთან გამართულ „გულუბან“ საუბარში თითქმის ჩვენი ბიჭები, პროფესიულ დილაგში ერთმანეთს დაუპირისპირა მეტოქეთა ხაზები და ცალკეული მოთამაშეები. ასეთი ანალიზიდან ბოლოს უპირატესობა მიუღამ მასპინძლებს რჩებოდათ. ჩვენი ბიჭების, განსაკუთრებით ნუგზარ ძაგნიძის სასახელოდ უნდა ვთქვათ, რომ ასეთი დასკვნები არ რჩებოდა უპასუხოდ, მეტიც: ფსიქოლოგიური ზემოქმედების ეს მეთოდი დიმილს იწვევდა იმაში, ვისთვისაც ის იყო „გავლელი“. ბოლოს ნუგზარმა თარჯიმნის მეშვეობით თავიანდაც გადაუხადა მადლობა „მენეჯერს“, ყველაფერი გასაგებიაო, ჩართოთ თანამშრომლების გასაგონად და ბიჭებს სასტუმროში შეუძღვა. ეს ამბები უკვე ბულავაიოში ხდება.

იმ დღეს ერთ ანექსზე მაინც წამოვედით. მასპინძლებმა დილიდანვე ეროვნულ ნაკრებში გასეირნება დაგვიგეგმეს. აფრიკის ნაკრებში, მოგახსენებთ, ეგზოტიკური სამყაროა და მისი ხილვის ცდუნებას ძნელად თუ დაძლევს კაცი.

თავიდან საეჭვოს ვერაფერს ვხედავდით. ჩავსვენეს ავტობუსში და მალე მივადევით ჩვენთვის ჰეშმარიტად ზღაპრულ სამყაროს. ნაკრების კარებთან გავაფრთხილეს: უსაფრთხოების მიზნით სკობს ავტობუსის სახურავზე აბრჩანდით, იგი საგანგებოდაა მოწყობილი დასაჯდომად, იქიდან ყველაფერი უკეთაც მოჩანსო. ცხადია, დავთანხმდით. რამდენიმე საათი ვიარეთ ავტობუსით სალამოს ვახდა საგარეობი ავტობუსის სახურავზე აფრიკული მზის გულზე მოკლე შარვლის ამბარ გასეირნების შედეგი.

ნაკრებთან პირველი მატჩის დასაწყისი კულდ არაფერს გვიქადა. ჩვენები 9 ქულითაც კი დაწინაურდნენ. მერე... „ველარ ვმოძრაობდით, ვაბრუებულეები ვიყავით“, — თევი არ დავვიზოგავს, მაგრამ თამაში არ წაიდა. „მეტროქის ლაღმა იერიშებმა ჯერ შეგვაცბუნა, მერე დაგვანა კიდევ“, — მატჩის მაინც არ უნდა წაგვეყო... ეს სიტყვები გასახლელში ჩავიჭირე თვით მოთამაშეებისგან. ჩვენი აზრით კი ყველაფერთან ერთად თავი იმანაც იჩინა, რომ საქართველოს ეროვნულ ნაკრებს ჯერ კიდევ აკლია გამოცდილება, გუნდის წევრები ერთმანეთში არ იყვნენ შეთანხმებულნი. მეტიც, ბიჭებს შინ ერთად წვრთნის შესაძლებლობაც არ ჰქონიათ. მიზეზი? დრო აღარ იყო, გამგზავრების საკითხი სულ რამდენიმე დღეში გადაწყდა, თანაც საკავშირო ჩემპიონატის კალენდარი არ იძლეოდა ერთობლივი წვრთნის საშუალებას.

პირველ მატჩში ნაკრების გამარჯვებამ მასპინძლებს უსასწრაზო სიხარული მოუტანა. სამაგალითო მიღების მერე, ახლა, რომ იტყვიან,

თან გვეცებოდნენ, მაგრამ გავიდა დღეები, ნაკრებთან მეორე მატჩიც შედგა და მათი ხასიათი ამინდვით შეიცვალა, მასპინძლებს გაიზიანებასაც ვამჩნევდით. ერთი ფაქტი: ადრე ჩვენმა გუნდმა გადაწყვიტა თავისებური საქველმოქმედი მატჩის ჩატარება. შემოსულთ თანხით ერთგვარად შპრიცებს შევიძენდით და საქართველოში წამოვიდნენ ბავშვთა საავადმყოფოებისთვის. ეს წინადადება ერთგულ ნაკრებთან პირველი თამაშის წაგების შემდეგ მასპინძლებმა მიიღეს, მეორე შეხვედრის შემდეგ უკმაყოფილოებმა კი უარი გმტკიცეს — რა ვქნათ, ბევრი ვეცადეთ, მაგრამ არ გამოდისო. არადა, მანამდე ერთმა ფერმერმა შემოგვთავაზა, ჩემს გუნდთან ითამაშეთ, ეს ჩვენთვის დიდი პატივი იქნებაო. ის ფერმერი შემდეგ საერთოდ გაქრა ჩვენი თვალახედვის არიდან. არც ვეტყვანთა მატჩზე დაგვცაბულდნენ. ის კი არა, თავიდან რომ ხელგაშლით გვმასპინძლობდნენ, ბოლოს ისიც გვითხრეს, თქვენი სტუმრობა ნაკრავდეზე ძვირი დაგვიჯდა და სრულად ვერც თითოეული კაცისთვის დასაბრუნებელი იქნებაო. მოგარამოგვითო, ჩასვლის პირველ დღეს გაცემულ კაბიკებს დასაჭერდნენ.

ნაკრებთან მეორე მატჩისთვის ჩვენი გუნდი საგულდაგულად ემზადებოდა, ბიჭები უმცირეს რეჟიმს იცავდნენ. იყო ერთსულეობა, ურთიერთგამხმეება, უალერსად მეგობრული ატმოსფერო. ეროვნული ნაკრების მისურბა ერთ ძარღვად შეკრა მთელი გუნდი. სამშობლოს და ერთმანეთის სიყვარულმა გააერთიანა იმერ-ამერის ბიჭები. ამ ძალას წინ ვერაფერი დაუდგებოდა. მეტოქესთან მეორე მატჩის შემდეგ, რომელიც ჩვენი მორაგბეების ბრწყინვალე მომზადებას დასაბუთებდა, გუნდის რამდენიმე წევრი გაიმეორა: „ბიჭები ცალკე შევიკრიბეთ, ფიცი დავდეთ საქართველოს, ქართველი ერის წინაშე, რომ ამ მეტად მნიშვნელოვან მატჩს უთუოდ მოვიგებდით, ამ რწმენით გავედით მოედანზე“.

ნაკრების გამოცდილება წევრებმა ყველაფერი გააკეთეს გამარჯვებისთვის. მათ თავდადების შესანიშნავი მაგალითი მისცეს ახალგაზრდა თანაგუნდელებს. არასდროს დამაფიქვლებად მოგვინახებდა და მათივე მომზადებას დასაბუთებდა. არასდროს დამაფიქვლებად მოგვინახებდა და მათივე მომზადებას დასაბუთებდა. არასდროს დამაფიქვლებად მოგვინახებდა და მათივე მომზადებას დასაბუთებდა.

ზიზმაბევის მთავარი გაზეით „სანდო მილი“ წერდა: „ქართველების მიერ მეორე ტაიში გატანლმა ორმა ლულომ გველგვარი იმედი გადალუწურა მასპინძლებს დასწროდნენ სტუმრებს“.

ქართველები თამაშით ალტაცებული ფიცი ელოფი გოფაციტებით დაეძება ხალხში საქართველოს ოფიციალური სპორტული დელეგაციის წევრები. არც ერთი ჩვენგანი იმ დღეს საგანგებო ლოკაში არ დამჯდარა. მიზეზი ის იყო, რომ ტელევიზიისა და პრესის წარმომადგენლები, მათ შორის ზიზმაბევი აკრედიტებული საბჭოთა ჟურნალისტები, მოსვენებას არ გვაძლევდნენ და თავს ვარიდებდით. ვარაუდობს, არ იყო სასურველი ირბის ოფიციალურ წარმომადგენლებთან ერთად ვეხლეთ ლოკაში, ვიცოდით, ეს ახლა თუ მერე, არაკეთილმოსურნეთა ეჭვებს გამოიწვევდა.

მატჩის შემდეგ, როგორც წესი, მორაგბეთა კლუბში ყველამ ერთად მოვიარეთ თავი. აი, იქ კი ადვილად მოგვეხსნა პროფესორმა ელოვმა. ალტაცებულმა ყველას დასახნად სათითაოდ მოგვილოცა წარმატება. განსაკუთრებით ჩვენი მორაგბეები იყო აღფრთოვანებული: ძლიერად ყოფილხართ, დღესვე შეგიძლიათ თამაში ეთამაშოთ მსოფლიოში ნებისმიერ ავტორიტეტულ გუნდსო. ამ სიტყვების შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

ელოფი მეორე დღეს შინ მიემგზავრებოდა, მაგრამ მაინც გამოუნახა რამდენიმე საათი და მისივე სურვილით ეს დრო ზიზმაბევის რაგბის ფედერაციის დირექტორის ოფისში ერთად გავატარეთ. იმ დროს და კეთილი სურვილებით დაგვემლოცა პროფესორი, საქმეში წარმატება და ახლო მომავალში კვლავ შეხვედრა გვისურვა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

სიხარულით, ვერ ვიტყვი, მაგრამ მასპინძლები ზიზმაბევის ნაკრებთან ჩვენის შემდეგ ზომავზე მეტად შეზარხობდნენ. ჩვენმა მორაგბეებმა დარბაზში უეცრად ქართული სიმღერა დასუქვეს. ერთ სიმღერას მეორე მოჰყვა, მეორეს შემდეგ იგი გულგლია, მეგობრულ საუბარზე გადავიდა.

საქართველოს პარლამენტი

„ამირანი“ (ორხაზიანი) — „კოლხეთი-1918“ (ფოტო) 2:2 (0:0).

ოქაშიანი. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„ამირანი“: მიქაია, ჩხვირიკია, ძალაძე, ზედაძე, ახვლედიანი, ლურჯაია (აფინდოშვილი), ი. შამუგია, დ. კახუაძე (კ. შამუგია), ქობალია, კითანავა, მ. კახუაძე (დ. შამუგია).

„კოლხეთი-1918“ (ფოტო): გვახალია, კაკაია, ქაჩია, გიორგაძე, ბაქალაძე, შამათავა, თოფურია, მახარაძე, ჭუღელი, თვარაძე, აბრამიძე.

მსაჯები: მ. მიმინაშვილი, ვ. ეჭიბია, უ. ფურცელაძე (ყველა — თბილისი).

თამაში ძალიან ტემპში დაიწყო, შემდგომ თანდათან გამოიკვეთა მასინდელი უპირატესობა. ორივე მხარე თანაბრად უტევედა, მაგრამ ანგარიში პირველ ნახევარში არ განსწორდა.

უხვგოლიანი გამოდგა მეორე ტაიმი. პირველი ბურთი ოქაშიანულმა მ. კახუაძემ საჯარიმო დარტყმით გაიტანა 50-ე წუთზე. ამის შემდეგ რამდენიმე სახიფათო კონტრ-შეტევა განახორციელეს სტუმრებმა და მეკარე მიქაიას მთელი თავისი ოსტატობის ჩვენება მოუხდა.

სასასუბო ბურთი 57-ე წუთზე გაიტანა დ. მახარაძემ — 1:0. გასუვებული ბურთის შემდეგ „ამირანი“ მოთამაშებმა კვლავ უმეტეს ტემპს და მ. ქობალიამ ძლიერი დარტყმით დააწინაურა თავისი გუნდი — 2:1. თამაში დასასრულს უახლოვდებოდა ახალი ეგონა, რომ „ამირანი“ მეორე გამარჯვებას იზეიმებდა მიმდინარე ჩემპიონატში, მაგრამ ეს ასე არ მოხდა: ფოთელმა მახარაძემ 89-ე წუთზე შეძლო ანგარიშის გათანაბრება. ფრე — 2:2, ასე დამთავრდა ეს საინტერესო მატჩი.

მედა ნახსენებარია, „ლელოს“ კორ.

„ცხაში“ (სოხუმი) — „ბათუმი“ (ბათუმი) 2:1 (0:0)

სოხუმი. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„ცხაში“: უორსოლიანი, ჩხვირიკია, ფარფალია, დონია, მალანია, ინალიშვილი, ჭიშკარიანი, შაპავა, გოგრიძეანი, გაბეცკირია, კურგენიანი.

„ბათუმი“: მამინაშვილი, გოგიტიძე, მჭედლიშვილი, ლურჯაია, კიკლიაშვილი, ზედანიანი, მახარაძე, ი. მახარაძე, შანიძე, ტუღუშვილი, მახუტაძე.

მსაჯები: მ. კობიაშვილი (დუშეთი), თ. ლორთქიფანიძე, ო. გუნთაძე (ორივე — თბილისი).

გააფრთხილეს მ. მჭედლიშვილი, ი. მახარაძე, გ. უორსოლიანი.

შეხვედრად დაიწყო სოხუმელთა იერიშებით. აქტიურობდნენ მ. ჭიშკარიანი, მალანია, გ. გოგრიძეანი, რომლებმაც რამდენიმე საგოლე მომენტი შექმნეს მეტოქის კართან. ბათუმელთა უპირატესობა ბურთის შესაძლებლობა, მაგრამ გოგრიძის და ი. მახარაძის ძლიერი დარტყმები მოიგერიეს სოხუმელთა მეკარემ გ. უორსოლიანმა. ტაიმი უშედეგოდ დამთავრდა.

მეორე ტაიმის დასაწყისში, 53-ე წუთზე, სოხუმელთა სახიფათო შეტევის შემდეგ მ. ჭიშკარიანმა გასწვინა ანგარიში — 1:0. ეს იყო პირველი ბურთი, რომელიც მიმდინარე ჩემპიონატში ბათუმელთა კარში გავიდა.

ამას ბათუმელთა მწვავე შეტევები მოჰყვა, მაგრამ სოხუმელთა მოიგერიეს იერიშები და თვითონ შექმნეს რამდენიმე სახიფათო მომენტი. 75-ე წუთზე გ. დონია მეორედ აიღო ბათუმელთა კარი — 2:0.

84-ე წუთზე ა. გოგრიძემ მიინიშნა მატჩი შეამცირა სხვაობა ანგარიშში — 1:2. ეს იყო ბათუმელთა პირველი წაგება მიმდინარე ჩემპიონატში.

თენგიზ შაპკორია, „ლელოს“ კორ.

„შავარდანი-1906“ (თბილისი) — „მეორე“ (ბალი) 2:0 (0:0).

თბილისი. „შეგარდენის“ სტადიონი. 6 მაისი.

„შავარდანი-1906“: დოლიძე, ელიაშვილი, ჩხვირიკია, კობალიაშვილი, ძნელაძე, ტარტარაშვილი, შალაბერიძე, ყულიაშვილი, უვანია, ქობალიაშვილი, მინაშვილი (ყიფიანი).

„მეორე“: მაკასარაშვილი, კ. კვიციანი, ფარფალია, ა. კვიციანი, ზურცილაძე, ვახიანი, კაკაია, ეთერია (დ. ლურჯაია), დ. ჩხვირიკია, ხარჩილაძე, ქანთარია.

მსაჯები: ე. ხილაგვა, ა. წერეთელი (ორივე — თბილისი), დ. რეზიაშვილი (გარდაბანი).

თბილისის „შეგარდენ-1906“-მა განვიღო 7 ტურში მხოლოდ ერთი ქულა მოიპოვა და ვერც თავისი თამაშით მოიხილა მათეორეტი.

მეტოქეები მინდორზე გამარჯვების წყურვილით გამოვიდნენ. უკვე მე-3 წუთზე შალაბერიძემ პირველი რეალური მომენტი შექმნა გალელთა საჯარიმოში, ამას სერიული შეტევებიც მოჰყვა. ჩანდა, გუნდი ყველაფერს გაიღებდა გამარჯვებისთვის. ზედმედ რამდენიმე საგოლე მომენტი ვერ გამოიყენეს ქობალიაშვილმა, ყულიაშვილმა.

„მეორე“ დაცვით ტაქტიკას მიმართავდა, თუმცა კონტრშეტევებსაც ანხორციელებდა. რომელთა ინიციატივებიც ვახიანი, ხარჩილაძე და დ. ჩხვირიკია იყვნენ.

მეორე ტაიმიც სწრაფ ტემპში დაიწყო. უკვე 48-ე წუთზე კუთხოვრიდან ევანის ჩამოწოდებული ბურთი აისხილა ძელმა, მას პირველი ქობალიაშვილმა მიუღწერა და ანგარიში გასწვინა — 1:0. მიღებულმა ბურთმა გააქტიურა გულმედი, ფრაგმენტული ხასიათის შეტევები სწრაფ იერიშებში გადაიხარდა.

63-ე წუთზე მასპინძლების დაცვითა შეცდომით ისარგებლა დ. ჩხვირიკიმ, მაგრამ მისი დარტყმა ოდნავ ასცდა „შეგარდენის“ კარს. 69-ე წუთზე კარის აღების კარგი შესაძლებლობა ვერ გამოიყენა კაკაია.

მე-80 წუთზე ცარიელი კარის ხაზიდან ყიფიანის დარტყმული ბურთი გამოიტანა დ. ჩხვირიკიმ, თამაშის დასრულებას კი 3 წუთი აქვდა, როცა გალელთა ნახევარზე ბურთი შალაბერიძემ მიიღო, თუმცა მათეორეტიც ერთი ნაწილი ფიქრობდა, რომ ამ უკანასკნელმა ხელით გაიწვია ბურთი, მაგრამ ი. მახარაძე თამაში არ შეუჩერებია. ასე რომ, მეტად სიკვლეო სიტუაციიდან მოუხდა თბილისელთა მეწვილე ნომერს გოლის გატანა.

2:0 — საბოლოოდ ეს ანგარიში აღინიშნა ტაბლოზე. „შეგარდენმა“ პირველი გამარჯვება მოიპოვა.

მსაჯები: ვ. შელია, რ. ჩიქოვანი, ს. პრაგოვი (გაგრა).

გოლები: მიქაშვილი-2 (ერთი — თერთმეტმეტრიანი), ფანცულაია (თერთმეტმეტრიანი).

„კოლხეთი“ (სოხი) — „იბერი“ (თბილისი) 1:2 (0:1)

სოხი. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„კოლხეთი“: ბაბუაძე, ჩქეძელაძე, კაკაძე, ზურცილაძე, ლატარია (გვახალია), მამფორია, ბაკურაძე, რუხაძე, სიფინავა (დოლიანი), თევზაძე, ქვიციანი.

„იბერი“: დევაძე, კეტაშვილი, ცხაძე, ჰედა, ჩიქოვანი, რევიშვილი, ქეცია, მაჭავარიანი, კაკარავა, გურული (ჭიშკარიანი), გოგიაშვილი.

მსაჯები: გ. ხეფიაშვილი (თბილისი), ზ. მიქუტაძე, ქ. დღვრაშვილი (ორივე — ქუთაისი).

გააფრთხილეს: ქეცია, გოგიაშვილი.

თბილისის „იბერია“ სწორედ ის გუნდია, რომელსაც ყველა დიდი მონდობით და ძალისხმევით დაუზოგავად ეთამაშება. მასთან მოპოვებული ყოველი ქულა ორმაგად ფასეულია. ეს ტენდენცია ეროვნული ჩემპიონატის პირველვე მატჩებიდან გამოიკვეთა.

„იბერი“ ფეხბურთელებს მათეორეტი ივაციტო შეგვდა, ხოლო ამ დღესაც კოპიპირულად წვიმდა, რამაც ელფერი დაუკარგა საინტერესო შეხვედრას.

პირველი შეტევა ხობელებმა განახორციელეს. ქვიციანი სწრაფად შეიჭრა „იბერის“ საჯარიმოში, მაგრამ მცველებმა შეძლეს შეტევის ჩაშლა, სასასუბო რეიდი კაკარავამ განახორციელა. იგი პირისპირ გა-

დიოდა მეკარესთან, მაგრამ წყლის ბუბებ შეაჩერა ბურთი.

38-ე წუთზე კაკარავამ დროზე შეამჩნია უმეტესად ურთოდ დარტყმული რევიშვილი და საჯარიმო ხაზთან ახლოს მიწოდებ ბურთი. მან ყველას დაასწრო და მეკარისაგან მარჯვენა კუთხეში ძლიერად დარტყა — 1:0.

მეორე ნახევარიც ანალოგიურად წარიმართა. ლატარიას ნაცვლად მინდორზე გვასალა გამოიყვანეს, რომელმაც 63-ე წუთზე გაქვითა ანგარიში — 1:1.

85-ე წუთზე „კოლხეთის“ კარიდან 30 მეტრის დაშორებით დინიშნა ჩარიბა. ქეციაიმ ძლიერად დარტყა, ბაბუაძე კვლავ უძლეული აღმოჩნდა — 2:1.

ნუზარ შვანიძე, „ლელოს“ სპ. კორ.

„სამგზარდი“ (ყვალტუბო) — „დილა“ (ბორი) 2:0 (1:0)

ყვალტუბო. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„სამგზარდი“: მიქაძე, მუშუკუაძე, წიქარიშვილი (მოსეშვილი), ბერაძე, ვ. ფეხტაძე (გოგელიძე), რ. იობიძე, ცნობილია, კერესელიძე (ქ. იობიძე), დ. ფეხტაძე, ჩხაბერიძე, ხარაბაძე.

„დილა“: ჩოჩიევი, კონდრატიევი, ვაგნიძე, ქობელოვი, ანიაშვილი (ვალიშვილი), წიქაური, მელაძე, მინაშვილი (მარეხაშვილი, ტაბაძე), მარეხაშვილი, ნეფარიძე, ხორგუაშვილი.

მსაჯები: მ. შალაღრაძე, ვ. ხეჩიანი, ზ. დარჩია (თბილისი).

გოლები: ხარაბაძე-2.

გააფრთხილეს ვ. ქობელოვი.

„ლიანვი“ (ცხინვალი) — „მორდა“ (რუსთავი) 0:0 (0:1)

თბილისი. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„ლიანვი“: თ. სანაკოვი, გობოშვილი, კახიაშვილი, მარგოვი, ვახიანი, დგუშვილი, მინაილოვი, მ. სანაკოვი, ხუბეჯიშვილი (ზვიგინიძე), ქოქოვი (ნახუაშვილი), ჭიოვი (ძაგოვი).

„მორდა“: ტოგონიძე, ფირცხალავა (ვაჭიანი), დიმიტრიშვილი, კუდინოვი, ქანარაშვილი, აფციაური, ტ. კახანაძე (კილახონია), მეტრეველი, ა. კახანაძე (წიქაური), ფანცულაია, შიქაშვილი.

მსაჯები: ვ. შელია, რ. ჩიქოვანი, ს. პრაგოვი (გაგრა).

გოლები: მიქაშვილი-2 (ერთი — თერთმეტმეტრიანი), ფანცულაია (თერთმეტმეტრიანი).

„მეორე“ (ბათუმი) — „სანაგორი“ (ბათუმი) 2:0 (0:0)

ბათუმი. ცენტრალური სტადიონი. 6 მაისი.

„მეორე“: მამინაშვილი, გოგიტიძე, მჭედლიშვილი, ლურჯაია, კიკლიაშვილი, ზედანიანი, მახარაძე, ი. მახარაძე, შანიძე, ტუღუშვილი, მახუტაძე.

„სანაგორი“: მამინაშვილი, გოგიტიძე, მჭედლიშვილი, ლურჯაია, კიკლიაშვილი, ზედანიანი, მახარაძე, ი. მახარაძე, შანიძე, ტუღუშვილი, მახუტაძე.

მსაჯები: მ. კობიაშვილი (დუშეთი), თ. ლორთქიფანიძე, ო. გუნთაძე (ორივე — თბილისი).

გააფრთხილეს მ. მჭედლიშვილი, ი. მახარაძე, გ. უორსოლიანი.

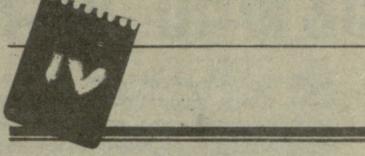
შეხვედრად დაიწყო სოხუმელთა იერიშებით. აქტიურობდნენ მ. ჭიშკარიანი, მალანია, გ. გოგრიძეანი, რომლებმაც რამდენიმე საგოლე მომენტი შექმნეს მეტოქის კართან. ბათუმელთა უპირატესობა ბურთის შესაძლებლობა, მაგრამ გოგრიძის და ი. მახარაძის ძლიერი დარტყმები მოიგერიეს სოხუმელთა მეკარემ გ. უორსოლიანმა. ტაიმი უშედეგოდ დამთავრდა.

მეორე ტაიმის დასაწყისში, 53-ე წუთზე, სოხუმელთა სახიფათო შეტევის შემდეგ მ. ჭიშკარიანმა გასწვინა ანგარიში — 1:0. ეს იყო პირველი ბურთი, რომელიც მიმდინარე ჩემპიონატში ბათუმელთა კარში გავიდა.

ამას ბათუმელთა მწვავე შეტევები მოჰყვა, მაგრამ სოხუმელთა მოიგერიეს იერიშები და თვითონ შექმნეს რამდენიმე სახიფათო მომენტი. 75-ე წუთზე გ. დონია მეორედ აიღო ბათუმელთა კარი — 2:0.

84-ე წუთზე ა. გოგრიძემ მიინიშნა მატჩი შეამცირა სხვაობა ანგარიშში — 1:2. ეს იყო ბათუმელთა პირველი წაგება მიმდინარე ჩემპიონატში.

თენგიზ შაპკორია, „ლელოს“ კორ.

კვლავ ბარაქიანად

(დასასრული)

თულ ჩოგბურთის დირსეული ცვლა ეგრედება.

მეტრეველებისაგან განსხვავებით მათ მოზარდ ჩოგბურთელთა წამთის საკავშირეო პირველობაში მიღწევის წარმატებას. საამაშვილო პირად პირველობაში ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა, გოგიაშვილიდან ერთად კი წყვილთა თანრიგში II ადგილს დაეუფლა და ამით საბჭოთა კავშირის ნაკრები გუნდის წევრი გახდა.

არ შეძლება არ აღინიშნოს წამთის სახეობაში მოახარეხ სპორტსმენთა მიღწევები.

ჩვეულებრივ ოსტატობით იასპარეზა ბაკურიანელმა სპორტსმენმა კახა წაქაძემ, რომელმაც ფინეთის ქალაქ როვანიენის 55-მეტრიან ტრამპლინზე, მსოფლიოს წამყვან მსოფლიო-ბოთან ბრძოლაში მეტრე ადგილი დაიკავა.

საქართველოს სამთო-მოთხილამურეთა ნაკრების ლიდერმა ვია ორჯონიძემ გაიმარჯვა საერთაშორისო შეჯიბრებაში — პალანდოვიცის თახის — გათამაშების ერთ-ერთ ეტაპში, რომელიც თურქეთში ჩატარდა.

ლამა გავამ მართალია მე-14 ადგილი დაიკავა საკავშირეო თახის ფინალში ფრანკო-ალში, მაგრამ ეს შედეგი მაინც წარმატებად უნდა ჩაითვალოს.

დიდი ხანა ჩაეხვეწა „ქართული კრივის მზე“ და ამიტომაც ყველა ჩვენი მოკრივის უმნიშვნელო წარმატებაც გულთან ახლოს მიგვაქვს. სწორედ ამ მხრივ იყო სახიზარო საქართველოს მოკრივეების თემურ კალანდაძის, ლევან ჭალალონის და უან შატიროვის გამარჯვება ი. გავარიანის მეწვილე საკავშირეო შემორიალურ ტურნირში (სარატოვი).

ამ ბოლო დროს გამოჩნდნენ ნიქიერი მშვიდლონები, რომლებიც ცდილობენ აღადგინონ ქართული მშვიდლონობის ტრადიციები. მათ შორის არიან თბილისელი გოგონები — ხათუნა ქვრივიშვილი და ნატო ნახარაძე, რომლებიც სულ ახლახანს „სპორტით რეკრეაციის“ ნაკრების შემადგენლობაში მინსკელ ოლგა ზაბუჯინსთან ერთად საკავშირეო თახს დაეუფლნენ, ხოლო პირად პირველობაში ნახარაძეს III ადგილი ხვდა წილად.

თითქმის არც ერთი საკავშირო ტურნირიდან არ ბრუნდებიან ჩვენი მოფარევეები ხელმოცარულნი. ამჟერადაც ვერცხლის მდელით დაბრუნდა მოსკოვიდან თბილისელი მოფარევე არჩილ ლორთქიფანიძე, რომელიც საბჭოთა კავშირის სპორტსაზოგადოებების ჩემპიონატში მონაწილეობდა. ა. ლორთქიფანიძე მოსკოვში სპორტსაზოგადოება „შეგარდენის“ დირსებას იცავდა.

ჩვენს რუბრიკაში ადგილი ყოველთვის „დაგეგნული“ აქვთ მოქალაქეებს. ამჟერად ვა გიორგაძეს ერგო ეს ადგილი. მან წარმატებით იასპარეზა და III ადგილი და-

იკავა დორტმუნდის (გერ) ტრადიციული საერთაშორისო ფეხბურთის ერთ-ერთ ტურნირში, რომელიც დია ტურნირის სახელწოდებითაა ცნობილი.

აქ აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ქაქაუტელის ქაქარტელის ეროვნული ჩემპიონატი, რომელიც ახლახანს დამთავრდა. მასში მონაწილეობდა ყველა უძლეული ქართველი მოფარევე მსოფლიო ჩემპიონის — მათი ჩიბურდანიძის გარდა. დამატებით, უშუალოდ ორთაბრძოლაში საქართველოს ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა ქეთინო არახიანი.

მართლაც სპორტსმენთა გამარჯვების გრძელ ნუსხაში აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ქართული მეკლდეურის წაჯა გურჩიანის გამარჯვება ალმა-ათის მახლო. ზღად ტიანშანის ურთულეს კლდევან ტრასებზე. სამანტა სითის სსო-ვისანის მიმდინარე საერთაშორისო შემორიალური მან სამ სახეობაში გამარჯვა. წარმატებას მიღწია მისმა დამ — აჯა გურჩიანსაც, რომელიც უძლეურობის იყო წყვილთა გარბენში.

იტალიის ტურნირში თბილისის „იბერიის“ ქაქუკა ფეხბურთელებმა შეხანისაგან გამარჯვება იხიეს. თბილისის „მეტრეველების“ გუნდმა კი წარმატებით გაართვა თავი მასზე დაუცხებულ მოვალეობას: გაიმარჯვა I ლიგის საკავშირეო ჩემპიონატში და უმაღლესი ლიგის საგზური მოიპოვა.

ფეხბურთელებსა და ხელბურთელებს არ ჩამორჩნენ ნორჩი კალათბურთელებიც, ოღონდ მათ მხოლოდ II ადგილი დაიკავეს საკავშირო წინააღმდეგობის დასკვნით-ფინალურ ეტაპზე: საქართველოს ნაკრებმა ფინალური შეხვედრა დაძაბულ ბრძოლაში დათმო უკრაინის ძლიერ გუნდთან. ტურნირში 1976-77 წლებში დახადებული ნორჩები მონაწილეობდნენ. ა. ბოლოს, აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ორი დირსეული მსოფლიოს სეხახე. როგორც ვიცით, დაიწყო საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში, რომელიც საზოგადოებრივად აღიქვა საქართველოს სპორტული სუვერენიტეტისაგან გადამღებულ პირველ, მაგრამ მყარ ნაბიჯად. ჩემპიონატი თანდათანობით ძაღას იკრებს და ქვერტერობით ყველაფერი ისეა, მოყვარეს რომ გულს გაუხარებს.

მართლაც, საქართველოს მორაგბეთა ეროვნული ნაკრები საბასუხო ვიციტად გაემგავრა ზიმბაბვეში იქაურ სარაგბო გუნდებთან და ზიმბაბვეს ნაკრებთან ამხანაგური შეხვედრების ჩასატარებლად. ჩვენმა სპორტსმენებმა ოთხი მატჩიდან მ მოიგეს და მხოლოდ ერთში დამარცხდნენ. საქართველოს კარატისტთა ნაკრები გუნდის მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობის შემდეგ ეს იყო პირველი უცხოური ტურნე, ეროვნული ნაკრების დონეზე.

ახე რომ, წლებიდან აღიზნოს თავისუფლად შეგვიძლია ვუწოდოთ ქართული სპორტის სუვერენიტეტის ბარაქიანი თვე.

1939 წლის ჩემპიონები არიან: ბჯენი ხტომაში — ევლოკო ბოკოვა და ნიკოლოზ თაყაიშვილი, ორბელზე — ვალიონ გონჩაროვი და გიორგი ბაბილოძე, ღერძზე — ტაისია დემიდენკო და ალექსანდრე ჭორაძე, თავისუფალ ვარჯიშში — დრასიდა ანტიპასი და ვლადიმერ ბელიაკოვი, ტაიქზე — მარია ტოკოლა და ვლადიმერ ლავრუშენკო, რგოლებზე — ვალიონ ურბანოვიჩი და აჯათ იბადულუაივი.

ჩვენი მხრიდან დადებით, რომ 1932-33-34 წლებში ქვეყნის აბსოლუტური ჩემპიონი იყო გიორგი რცილიაძე.

ზნალ, მ მაისს, ტანვარჯიშის რესპუბლიკური ფედერაციის თახსობით დიდუბის პანთეონში მოეწყობა ქართული ტანვარჯიშის კორიფების სხოვის დღე.

თახის მონაწილეობა

კვლავ ბარაქიანად

(დასასრული)

თულ ჩოგბურთის დირსეული ცვლა ეგრედება.

მეტრეველებისაგან განსხვავებით მათ მოზარდ ჩოგბურთელთა წამთის საკავშირეო პირველობაში მიღწევის წარმატებას. საამაშვილო პირად პირველობაში ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა, გოგიაშვილიდან ერთად კი წყვილთა თანრიგში II ადგილს დაეუფლა და ამით საბჭოთა კავშირის ნაკრები გუნდის წევრი გახდა.

არ შეძლება არ აღინიშნოს წამთის სახეობაში მოახარეხ სპორტსმენთა მიღწევები.

ჩვეულებრივ ოსტატობით იასპარეზა ბაკურიანელმა სპორტსმენმა კახა წაქაძემ, რომელმაც ფინეთის ქალაქ როვანიენის 55-მეტრიან ტრამპლინზე, მსოფლიოს წამყვან მსოფლიო-ბოთან ბრძოლაში მეტრე ადგილი დაიკავა.

საქართველოს სამთო-მოთხილამურეთა ნაკრების ლიდერმა ვია ორჯონიძემ გაიმარჯვა საერთაშორისო შეჯიბრებაში — პალანდოვიცის თახის — გათამაშების ერთ-ერთ ეტაპში, რომელიც თურქეთში ჩატარდა.

ლამა გავამ მართალია მე-14 ადგილი დაიკავა საკავშირეო თახის ფინალში ფრანკო-ალში, მაგრამ ეს შედეგი მაინც წარმატებად უნდა ჩაითვალოს.

დიდი ხანა ჩაეხვეწა „ქართული კრივის მზე“ და ამიტომაც ყველა ჩვენი მოკრივის უმნიშვნელო წარმატებაც გულთან ახლოს მიგვაქვს. სწორედ ამ მხრივ იყო სახიზარო საქართველოს მოკრივეების თემურ კალანდაძის, ლევან ჭალალონის და უან შატიროვის გამარჯვება ი. გავარიანის მეწვილე საკავშირეო შემორიალურ ტურნირში (სარატოვი).

ამ ბოლო დროს გამოჩნდნენ ნიქიერი მშვიდლონები, რომლებიც ცდილობენ აღადგინონ ქართული მშვიდლონობის ტრადიციები. მათ შორის არიან თბილისელი გოგონები —

გაერთიანებული ოლიგარქი გუნდის პერსპექტივა

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ეროვნული ოლიგარქი კომიტეტის პრეზიდენტი ვილი და-უმეი ამას წინაშე ინტერვიუ მისცა ბერლინის გაზეთ „თუნგ ველის“ კორესპონდენტს, რომელმაც საუბარი გერმანიის გაერთიანებული ოლიგარქი გუნდის პერსპექტივის თაობაზე.

შეხამდა თუ არა, ახეთი კავშირი ორი გერმანიის სახელმწიფოს გაერთიანების გარეშე?

— შეუძლებელია. გერმანიის ერთიანი ოლიგარქი გუნდი შეიქმნება მხოლოდ გაერთიანებული სახელმწიფოს გაერთიანების შემდეგ. უფრო

ზუსტად რომ ვთქვათ, ეს მოხდება მაშინ, როცა გვეყოლება ერთი ეროვნული ოლიგარქი კომიტეტი. ამას ითვალისწინებს საერთაშორისო ოლიგარქი კომიტეტის წესებიც.

დღეს თუ არსებობს რეალური თანამშრომლობის საფუძველი?

— არა აქვს შინაგონობა იმას, ვამოვითხროვარ ბარსელონაში გერმანიის ერთიანი ოლიგარქი გუნდი. თანამშრომლობის ეფექტური საშუალებები ერთობლივი ძალისხმევითაც შეიძლება. მარკეტინგის სფეროში ჩვენ გარკვეული გამოცდილება გვაქვს. ამიტომ, პირველ ყოვლისა, უნდა მოგვარდეს წამყვან

სპორტსმენთა სოციალური უზრუნველყოფის საკითხები.

რა წვლილის შეტანა შეუძლია აღმოსავლეთ გერმანიას გაერთიანების საქმეში?

— საქმოდ დიდი წვლილია. პარტიციპაციული ვეპრობით გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სპორტსმენთა წარმართებებს, ანგარიშს ვუწყოთ იქაურ მწვრთნელთა და სპორტულ მეცნიერების დამსახურებებს. ასე რომ, დასავლეთს შეუძლია ბევრი რამ ისწავლოს აღმოსავლეთისაგან. მეორეს მხრივ, სპორტის განვითარებისთვის უკეთესი სოციალური და ეკონომიკური პირობები გვა-

ქვს. გაერთიანების დროს ყველაფერი უნდა ავწონ-დავწონოთ და მხოლოდ ამ გზით უნდა მივიღოთ ერთადერთი და სასარგებლო გადაწყვეტილება.

გაქვთ თუ არა შანსი, ვახდეთ გაერთიანებული გერმანიის ოლიგარქი კომიტეტის პრეზიდენტი?

— ეს საკითხი დღის წესრიგში, ჩემი სოლიდური ასაკის გამო, არ დადგება. ვარ საერთაშორისო ოლიგარქი კომიტეტის წევრი 1956 წლიდან და კიდევ მცირე ხნით დავრჩები იქ, რათა ხელი შევუწყო თანამშრომლობის დასაფუძვლებს საკითხის ლიბერალიზაციას. მე უკვე

დავაყენე საკითხი საერთაშორისო ოლიგარქი კომიტეტში შემდეგინი წევრების თაობაზე.

შომხრე ხართ თუ არა, რომ 2000 წლის ოლიგარქი თამაშები ბერლინში ჩატარდეს. რამდენად რეალურად მიგაჩნიათ ეს კანდიდატურა?

— საერთაშორისო ოლიგარქი კომიტეტის წევრები ამ იდეას, ძირითადად, იზიარებენ და მხარსაც უჭერენ. ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ ჩავატარებთ მოსამზადებელ მუშაობას. მაგრამ შედეგი რაიმეხნისას ასეთ საკითხში არ ვარგა. მეტოქეთა შანსებიც რეალურად უნდა შევადგასოთ.

„წლების მანძილზე ჩემი თამაში არ უფერულდება. პირიქით, უმჯობესდება. ადრინდებულად მიყვარს თამაში, შეჭიბრი, ინტენსიურად ვვარჯიშობ. ვახატავია, რომ როცა რამდენიმე წლის განმავლობაში ჩოგბურთულს უმადლებია პოზიცია უკავია, მოწინააღმდეგეებს და მაკურბლებს ცვალებებს შოვლიან. ჩემი თამაშია, რაც შეიძლება დიდი ხნით გადავად იგი“. ასე აყალიბებს ხაკუთარ კრეტოს №1 ჩოგბურთულს.

ლენდლის სპორტული იტალია რთულია და წინააღმდეგობრივი. დიდიანა ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ოსტრავაში 1960 წლის 7 იანვარს. კორტზე მისი პირველი მასწავლებლები იყვნენ მშობლები — დედა, ოლია და მამა, ლიონი. მათი დროზე ქვეყნის მეორე ჩოგბურთული გახლდათ, და მამა, ირაი. ოცი წლის ასაკიდან ლენდლი ამერიკის შეერთებულ შტატებში დასახლდა, თუმცა დღემდე მისი გვარის გასწვრივ სატურნირი ოქმებში „ჩეხოსლოვაკია“ იწერება.

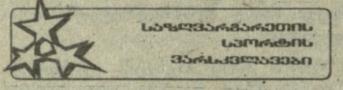
ყველაფერში უკიდურესად რაციონალური სპორტსმენი ამერიკაში გამგზავრების მიზნად ბევრსა და ხშირ თამაშს, მწვერვალზე სწრაფ ასვლას ისახავდა, მისი ეს სურვილი სწორად გაიგეს სამშობლოში, მითუმეტეს, რომ ლენდლის გამარჯვებებმა იქაური ფედერაციისათვის ერაგვარი შემოსავლის წყაროდ იქცა, იმატა ძლიერი მოთამაშეების რიცხვმა, ვისთვისაც იგი ჩინებულო ნიმუშია, ხოლო „აიდასთან“ დადებული კონტრაქტმა, ქვეყანას საშუალება მისცა ასეულ ათას დოლარად ღირებული საჩოგბურთო აღჭურვილობა მიეღო. ამჟამად ლენდლიმ განცხადება შეიტანა ამერიკის მოქალაქეობის მისაღებად და ეს იქაური წესებისა თუ კლიმატის გამო კი არ ვააკეთა, არამედ, როგორც უზრუნველყოფის თქვეს, მოზღვავებული ფინანსური საქმეების მოსაგვარებლად, უპირველესად კი საშემოსავლო გადასახადების მოსაწესრიგებლად.

ადარებს რა თავის სხვა მოთამაშეებს, დიდებისაკენ მიმავალ საკუთარ გზაზე ლენდლი ასე ლაპარაკობს: „ეს არის მწვერვალზე თანდათან ასვლის შედეგი, რომელიც მკვეთრად განსხვავდება ბიორჩ ბორგის, ჯონ მაკინროისა და ბორის ბეკერის სწრაფი აღმართისაგან. თუ მალაღ მიჩვენებულს ნელა, თანდათან უახლოვდებით, მაშინ ამისათვის ფსიქოლოგიურადაც თანდათანობით უნდა მოემზადოთ. მე ამგვარი მიდგომის სიკეთეს ვსარგებლობ, მაგრამ თუკი არჩევანის საშუალება მექნებოდა, ჩემიონამდე მისაღწევ იმ სწრაფ გზას ვამჯობინებდი, როგორც ეს შემოჩამოთვლილმა სპორტსმენებმა გააკეთეს“.

პირველი დიდი გამარჯვება 1984 წელს მოიპოვა, როდესაც საფრანგეთის ღია პირველობაში „საბათონული“ მატჩი მოუგო მაკინროის. ამ გამარჯვებამ ლენდლს პირველი ადგილი მოუტანა, რამაც უზარმაზარი ძალა და ენერჯია შეიწვია. მომდევნო ორთვეანაგებობის მანძილზე ლენდლი ისე უფადა გრძნობდა თავს, რომ თხუთმეტ წუთზე მეტხანს ვერ ვარჯიშობდა. სრული სანდოციონი გამოკვლევის ჩატარება გახდა აუცილებელი. ექიმებმა დაასკენეს, რომ იგი ჯანმრთელია, სისუსტის მიზეზი კი „მკაცრი, არასწორი კვება“ იყო, რამაც საგრძნობლად გაზარდა ქოლესტერინის დონე.

„მშობლები მიწყებოდნენ, რომ ძირითადად „მიკლონალდის“ სასაუბრეებში ვიკვებებოდი, ბევრ კოკოსის ვსვამდი, უნაგარიზოდ მივირთმევი უხარისხო და ზიანის მოტან პროდუქტებს, — განმარტავს ლენდლი. — მე კი ყველა ახალგაზრდის მსგავსად ვსაუბობდი. თქვენ

გრის გაცეთება შეუძლია პრესას, რომელიც ერთდროულად გამოდის მბრალდების, მოსამართლის, მსაჯულის როლში, დაუბრკოლებლად რომ შეუძლია მწვერვალზე ატყობინება, ანდა უფსკრულში ჩაჩვენება. მისი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლებთან ურთიერთობის პირველი ცდა უკიდურესად წარუმატებელი გამოდგა, დიდ სიმწვერვალს უქმნიდა ენობრივი ბარიერიც. ახალგაზრდა უხალისოდ ესაუბრებოდა „ყვეყენ ადამიანებს“, ცდილობდა არ ებასხუა „სულულურ“ შეკითხვებზე. ამის შედეგად მას გარკვეული და ჩაკეტილი ადამიანის იარაღი მიაწებეს. ის კი პრესას „უბატონოდ და ქუქუიანად“ მიიჩნევდა. ტელევიზიაც ცივსა და მიუკარგებელ თევზს ადარებდა: „გაუცინარი, მხოლოდ მოგების სურ-

სპორტი ანგარიზიანი იშან ლენდლი

ვლის აყოლილი, რომელიც და არა ადამიანი“ — ასე ახასიათებდნენ მას.

ივან ლენდლი მონტონური თანამდებობით იგება ტურნირებს. განუხრებლად იზრდებოდა საბაკო ანგარიში — პროფესიული კარიერის პირველ ცხრა წელიწადში ჩოგბურთულმა ცხრა მილიონი დოლარი მიიღო. მაგრამ, როგორც ადრე, დაუძლეველი იყო ადამიანებისაგან გამიჯნავი ფსიქოლოგიური ბარიერი. ამას ხელს უწყობდა გრინვიში მდებარე მისი სახლის დამკველი რთული ელემენტარული მოწყობილობა და რამდენიმე ნაგავი (ისინი ლენდლს ძალზე უყვარს).

„ზოგაერთი მის თავშეკავებას საიდუმლოებად მიიჩნევს, ხოლო უცნობი რამ ყოველთვის ჩვეულებრივზე მეტად გვაინტერესებს. ლენდლის შემთხვევაში მსგავსი არაფერი მოხდა, — წერდა უზრუნველყოფის „სპორტს ილუსტრეტივი“ და გაკვირვება იყო გამოთქმული რომ, ამგვარი კლასის მოთამაშე ყველაზე უნდობლობის და ნაკლებ გულისხმევას აწყდება. ვერც მის მოძრაობაში, ვერც გამომეტყველებაში ვერაფერს ხედავს პაუაწინა ფანტაზიას თუ იუმორს“.

ასეთი შეფასებები ძალზე სწყინს ლენდლს.

„არ მიცნობენ და ადამიანები ისე მსჯელობენ ჩემზე, პირად თვისებებზე, ისინი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისაგან დაწერილს ეყრდნობები, — ამბობს იგი. — მე არ ვიღიმიან ჩოგბურთის კორტებზე, ხშირად არც ცხოვრებაში ვაკეთებ ამას. იმ ბრალდება, რომელსაც ხშირად მიყენებდნენ. მაგრამ, თუ საშუალება იქნებოდა და კორტზე ჩემი ყოფნით მიღებულ ადამიანთა შთაბე-

ჭდილებებს მათთან პირადი ურთიერთობის შედეგებს შევადარებდით, სხვადასხვა შესაძენვეი აღმოჩნდებოდა“.

ეს თავდაცვის მცდელობა როდია. სახელგანთქმული ჩოგბურთელების ხასიათის ასანა ნაწილობრივ სცადა ამერიკელმა უზრუნველყოფის ბარო ლოჯმა. „ლენდლის გულახვეულ კაცად წარმოსახვა უზრუნველყოფის ადრე წარმოქმნილი უთანხმოების შედეგი გახლავთ, რომელიც გაუძღვებოდა უსვამდნენ პროფესიულ კითხვებს, დასავლეთში გადმოსვლასთან დაკავშირებით, — წერდა იგი. — გასაგები მიზეზების გამო ლენდლი ყოველთვის ცდილობდა სასაუბრო თემის შეცვლას. იგი არ იჩენს მინც და მაინც დიდ სიფრთხილეს, არც დიდ ინტელიგენციურ და კეთილი ნების ადამიანთა, თუმცა არც ავსაჯი გახლავთ“.

ცხოვრებაში ლენდლი ვაკილებით მრავალმხრივია და საინტერესო, ვიდრე ბევრი მისი მოწინააღმდეგე, — ამბობენ ახლო ნაცნობები. იგი ხელოვნების ნიმუშებს აგროვებს და ბევრ სფეროში კარგად არის ინფორმირებული, განსაკუთრებით მსოფლიოში მიმდინარე მწვევე, მოვლენებში. იგი ლაპარაკობს ჩეხურ, სლოვაკურ, პოლონურ, გერმანულ, რუსულ ენებზე, დაეუფლა ინგლისურს.

დროთა განმავლობაში ლენდლიმ ისწავლა სხვადასხვა რანგის მიღებისათვის აუცილებელი საუბრის ფორმა, საქმიანი ურთიერთობის დამყარება, საზოგადოების წინაშე გამოსვლა. აღმოაჩნდა იუმორის გრძობა და არასდროს არ ავიწყდება თავისი სპონსორების ვინაობა, კონტრაქტების გაფორმების დროს ყოველთვის ირჩევს ხელსაყრელ პირობებს, თუმცა ამგვარ ვითარებაში არც ისე ბუნებრივად გამოიყურება, როგორც კონ ნიუკომბი, ანდა ფრანც ბექენბაუერი.

„იგი მიღდარი კაცის მიერ სამართლიანად დამსახურებულ სასაიმონო ცხოვრებას ეწვევა, — წერს დასავლეთგერმანული საჩოგბურთო უზრუნველყოფის „სპორტს“ და შეინდისფერს „პორტე“, რომელსაც პირიქით დააქროლებს. მანქეტენზე აქვს ბინა, ასევე სახლი ბაღით. განზრახული აქვს ძლიერი სახლის აშენება, რათა ძალღებმა იმდენი იყუნდნენ, რამდენიც მოეხსრებებოდა და მეზობლებიც არ შეწყუნდნენ“.

მსოფლიოს პირველ ჩოგანს კონტრაქტების სქელო პაკეტი აქვს — დაწყებული „აიდასის“ ფესხაცემლის, ტანსაცმლისა და ჩოგნების აქციონარი შეთანხმებით, საფრანგეთის ავტომობილებისა და სამკურნალო პურის რეკლამით დაბთავრებული.

1988 წლის სეზონი ერთ-ერთი წარუმატებელი იყო ივან ლენდლის სპორტულ კარიერაში. კინაღამ მსოფლიო სატაბელო რანგში დაკავებულ პირველ ადგილსაც დაეკვიდრება, რასაც იგი სამი წლის განმავლობაში ფლობდა. შარშან იანვარში კი მეტლურში, სადაც მანამდე არასდროს მოუვია, დიდებით დაიბრუნა მაღალი წოდება. საფრანგეთის ღია პირველობაზე, ჩანგთან წაგებამაც ვერ შეარყია მისი პოზიციები.

რაციონალური ლენდლი, ძველებურად მსოფლიოს საუკეთესო ჩოგბურთელია.

თამაშავდა ჰელა ჯილაურმა.

კალეიდოსკოპი

გუნდის ლიბის (გფრ) პოკისტა კლუბების მითითება მიეცათ, რათა აღმოსავლეთ გერმანიიდან უხალისესი ორი წლის მანძილზე არ მოიწვიონ მოთამაშეები. წინააღმდეგ შემთხვევაში საგრძობლად შეიძლება დაზარალდეს ვდრ—ის პოკისტა ჩემპიონატი, რომელშიც მხოლოდ სამი გუნდი მონაწილეობს.

ივანის ნიკ ბარუნმა, რომელსაც, არც თუ უსაფუძვლოდ, პერსპექტიულ ჩოგბურთელად მიიჩნევენ, როგორც იქნა მიიწვიო სპონსორს. ეს არის საკომპიუტერი კომპანიის „პოლენი გრუპი“, რომელიც მზად არის გაიღოს სოლიდური თანხა ახალი „ვარსკვლავის“ მოსამზადებლად.

ჩანოს ლოვაკიაში სათამაშოდ ჩავიდა პირველი აფრიკელი ფეხბურთელი, 20 წლის ტომტი მბიტვა. იგი 12 წლის მანძილზე იცავდა „ქაბევი უორიონის“ და ხაზბიის ერდენული ნაკრების ღირსებას. ვარაუდობენ, რომ ზამთრიული ფეხბურთული პრაღის „სპარტაკში“ თამაშს 1 ივლისიდან დაიწყებს.

1991 წელს ევროპაში ჩატარდება ცხენოსანთა რამდენიმე შეჯიბრება დაბრკოლებათა გადალახვაში, რომელსაც ორგანიზატორებმა „დერბი“ უწოდეს. ასპარეზობები გაიმართება მალმიოში (შვეიცია), ლა-ბოლში (საფრანგეთი), მილსტრითში (ირლანდია), ჰიკეტედში (დიდი ბრიტანეთი) და ჰამბურგში (გფრ).

„სპორტლოტო“

ბაიზართა „სპორტლოტოს“ 1990 წლის მე-18 ტირაჟები.

„სპორტლოტო 6 45“-დან: 19 (სათხილამურო რბოლები), 22 (წყალში სტომა), 23 (თხილამურებით სტომა და ორქოები), 29 (სასტენლო სროლა), 30 (ძალოსნობა), 44 (კლარაკი).

„სპორტლოტო 5 86“-დან: 12 (ტანგარში), 13 (სამთო-სათხილამურო სპორტი), 17 (საცივლური სპორტი), 22 (წყალში სტომა), 29 (სასტენლო სროლა).

რედაქტორი

თ. ბაჩილიაძე

31 მაიხიდან 4 ივნისამდე სამტრედიასი ტარდება აღმოსავლური ორთაბრძოლების I რესპუბლიკური ფეხბურთელი, რომელშიც მონაწილეობენ კარატეს, უშუ-ს, აიკიდოს, ჯიუ-ჯიუს და ძველი ქართული ორთაბრძოლების წარმომადგენლები, აგრეთვე მოკავშირე რესპუბლიკების, საზღვარგარეთის ქვეყნების სპორტსმენები, სპეციალისტები და მოწვეული სპატიო სტუმრები.

ფეხბურთელი მონაწილეობის მსურველმა ორგანიზაციებმა წინასწარი განაცხადი უნდა წარმოადგინონ სამტრედიის რაიონის სპორტკომიტეტში არაუგვიანეს ამა წლის 15 მაისისა.

ორგანიზატორი.

ჩვენი მისამართი:
წერილებისათვის — 880006,
თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14,
დებულებისათვის — თბილისი, „ლელო“.

ჩემი მისამართი:
წერილების განყოფილება — 98-97-55,
სამაგნი — 98-97-52,
ანგარიზების განყოფილება — 98-97-58,
„მერანი“ — 98-97-28, „მარტი“ — 98-97-27.

ჩვენი მისამართი:
98950
0502360
86435

საქართველოს კ. ც. ა. ს. გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორგანიზაციის ტბაში. 380008, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14, იბეჭდება ოცნებური წიხით სავაჭეთო კორპუსში: ხომარაულის, 29.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 უე 08 779